

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ЧЕБОТАР ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF CHEBOTAR v. UKRAINE)**

(Заяви № 3790/21 та № 42948/21)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

20 липня 2023 року

*Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним
виправленням.*

У справі «Чеботар проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Карло Ранцоні (*Carlo Ranzoni*), Голова,

Ладо Чантурія (*Lado Chanturia*),

Марія Елосегі (*María Elósegui*), судді,

та Вікторія Марадудіна (*Viktoriya Maradudina*), в.о. заступника Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 29 червня 2023 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за двома заявами, поданими у різні дати, зазначені в таблиці у додатку, до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Заявника представляв пан С. О. Кульбач, юрист, який практикує у м. Лімож, Франція.

3. Про заяви було повідомлено Уряд України (далі – Уряд).

ФАКТИ

4. Відомості про заявника та інформація щодо заяв наведені у таблиці в додатку.

5. Заявник скаржився на неналежні умови тримання його під вартою та відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту. Він також висунув інші скарги за положеннями Конвенції.

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

6. Беручи до уваги схожість предмету заяв, Суд вважає за доцільне розглянути їх спільно в одному рішенні.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТЕЙ 3 ТА 13 КОНВЕНЦІЇ

7. Заявник скаржився, головним чином, на неналежні умови тримання його під вартою та відсутність у нього ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим. Він посилалися на статті 3 та 13 Конвенції.

8. Суд зазначає, що заявника тримали від вартою у неналежних умовах. Деталі щодо тримання заявника під вартою наведені у таблиці в додатку. Суд посилається на встановлені у його практиці принципи щодо неналежних умов тримання під вартою (див., наприклад, рішення у справі «Муршич проти Хорватії» [ВП] (*Muršić v. Croatia*) [GC], заява № 7334/13, пункти 96 – 101, ЄСПЛ 2016). Суд нагадує, зокрема, що під час встановлення того, чи є умови тримання такими, «що принижують гідність» у розумінні статті 3 Конвенції, серйозний брак простору у в'язничних камерах вважається дуже впливовим чинником та може становити порушення як сам собою, так і в сукупності з іншими недоліками (див. згадане рішення у справі «Муршич проти Хорватії» (*Muršić v. Croatia*), пункти 122 – 141 та рішення у справі «Ананьєв та інші проти Росії» (*Ananyev and Others v. Russia*), заяви № 42525/07 та № 60800/08, пункти 149 – 159, від 10 січня 2012 року).

9. У керівних справах «Мельник проти України» (*Melnik v. Ukraine*), заява № 72286/01, від 28 березня 2006 року) та «Сукачов проти України» (*Sukachov v. Ukraine*), заява № 14057/17, від 30 січня 2020 року) Суд уже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядаються у цій справі.

10. Розглянувши всі надані йому матеріали, Суд не вбачає жодних фактів або аргументів, здатних переконати його дійти іншого висновку щодо прийнятності та суті цих скарг. З огляду на свою практику з цього питання Суд вважає, що у цій справі умови тримання заявника під вартою були неналежними.

11. Суд також зазначає, що заявник не мав у своєму розпорядженні ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цими скаргами.

12. Отже, ці скарги є прийнятними та свідчать про порушення статей 3 і 13 Конвенції.

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ЗА УСТАЛЕНОЮ ПРАКТИКОЮ

13. Заявник подав інші скарги, які також порушували питання за Конвенцією з огляду на відповідну усталену практику Суду (див. таблицю в додатку). Ці скарги не є явно необґрунтованими у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції та не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Тому вони мають бути визнані прийнятними. Розглянувши всі наявні у нього матеріали, Суд вважає, що вони також свідчать про порушення Конвенції у контексті його висновків в рішеннях у справах, наведених в таблиці у додатку.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

14. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

15. З огляду на наявні в нього документи та свою практику (див., зокрема, згадане рішення у справі «Сукачов проти України» (*Sukachov v. Ukraine*), пункти 165 та 167) Суд вважає за доцільне присудити суми, зазначені у таблиці в додатку.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* заяви прийнятними;
3. *Постановляє*, що ці заяви свідчать про порушення статей 3 та 13 Конвенції у зв'язку з неналежними умовами тримання під вартою та відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту;
4. *Постановляє*, що було порушено Конвенцію у зв'язку з іншими скаргами, висунутими за усталеною практикою Суду (див. таблицю у додатку);
5. *Постановляє*, що:
 - a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику суми, зазначені у таблиці в додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ЧЕБОТАР ПРОТИ УКРАЇНИ»

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 20 липня 2023 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Вікторія Марадудіна
(*Viktoriya Maradudina*)
В.о. заступника Секретаря

Карло Ранцоні
(*Carlo Ranzoni*)
Голова

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ЧЕБОТАР ПРОТИ УКРАЇНИ»

ДОДАТОК

Перелік заяв зі скаргами за статтями 3 і 13 Конвенції
(неналежні умови тримання під вартою та відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту)

No.	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язненого	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена в якості компенсації судових та інших витрат (в євро) ²
1.	3790/21 31.12.2020	Руслан Володимирович ЧЕБОТАР 1979	Дніпровська установа виконання покарань № 4 з 04.05.2020 триває Більше 3 років, 1 місяця та 4 днів	3,6 м ²	Переповненість, відсутність приватності під час користування туалетом, відсутність свіжого повітря, відсутність або обмежений доступ до душу, низька якість питної води, відсутність або неналежна якість гігієнічних засобів	п. 3 ст. 5 – надмірна тривалість тримання під вартою під час досудового розслідування – з 25.04.2020 – триває; відсутність індивідуальної оцінки підстав для тривалого тримання заявника під вартою; відсутність оцінки індивідуальних ризиків, використання стандартних формулювань для продовження строку тримання під вартою; (див. рішення у справах «Харченко проти України» (<i>Kharchenko v. Ukraine</i>),	9,100	250
2.	42948/21 17.08.2021							

¹ Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику.

² Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ЧЕБОТАР ПРОТИ УКРАЇНИ»

No.	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язненого	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена в якості компенсації судових та інших витрат (в євро) ²
						заява № 40107/02, від 10 лютого 2011 року та «Ігнатів проти України» (<i>Ignatov v. Ukraine</i>), заява № 40583/15, від 15 грудня 2016 року)		